

Sadržaj

1. 2008. GODINA IZ PERSPEKTIVE GRUPE 484	2
2. MIGRACIJE	3
2.1 Izbegli, raseljeni, povratnici: činjenice i okolnosti	3
2.2 Neposredna pomoć i podrška	4
2.3 Uticaj na javne politike	5
2.4 Istraživački rad i regionalna saradnja	10
2.5 Ka beloj šengenskoj listi	11
3. MLADI I INTERKULTURALNOST	12
3.1 Volonterizam, interkulturalnost i evropski standardi	12
3.2 Podrška izradi Strategije za mlade	14
3.3 Zagovaračka inicijativa za manjine	14
4. ORGANIZACIJSKI RAZVOJ	15
4.1 Dugoročna saradnja i partnerstva	15
4.2 Saradnja sa privredom	16
4.3 Učešće na konferencijama, seminarima, sastancima	16
5. DOGAĐAJI	19
6. GRUPA 484 I SARADNICI	22
7. PROJEKTI, DONATORI, SREDSTVA	24

2008. iz perspektive Grupe 484

Iza nas je još jedna radna godina. Obeležila su je uspešna partnerstva, mnogo obavljenog posla, nove i stare teme, novi i „stari“ saradnici. Pred nama je otvoreno pitanje: kako da sledeća godina bude još bolja, još dinamičnija i uspešnija?

U ovom izveštaju sažimamo teme kojima smo se bavili, namere koje smo imali i rezultate koje smo postigli. Pokušavamo da damo što jasniju i tačniju sliku o tome šta smo uradili u 2008, za ljude u migracijama, šta u oblasti interkulturalnosti (posebno sa mladima), šta je bio naš doprinos smanjenju siromaštva osetljivih grupa (posebno izbeglih, raseljenih i povratnika).

Naglašavamo ulazak u nove oblasti: regionalno istraživanje ekonomskih migracija, uključivanje osetljivih grupa (posebno izbeglih i raseljenih) u proceduru donošenja Zakona o socijalnom stanovanju, saradnju sa fondacijom UNIDEA kao nov oblik povezivanja civilnog sektora i privrede, psihosocijalnu podršku povratnicima koji su uglavnom romske nacionalnosti.

Ostajemo na evropskom putu, u nadi da će Srbija kada budemo pisali izveštaj za 2009. biti na beloj šengenskoj listi i korak bliže Evropskoj uniji.

I na kraju, kao i svaku organizaciju, Grupu 484 čine ljudi. U ovom izveštaju pročitaćete koje su događaje/momente/iskustva - ljudi koji su vodili organizaciju, programe i projekte Grupe 484 procenili kao najznačajnije u 2008. godini. Ljudi su odgovarali na ista pitanja, iz ličnog i profesionalnog ugla. Ovaj pogled baca specifično svetlo na naš rad, dopunjuje informacije iz zvaničnog izveštaja i senči ih našim emocijama. Bez tih emocija i motivacije našeg tima i bez saradnika sa kojima to delimo ne bismo bili to što jesmo. Idemo dalje, noseći to kao svoj najveći kapital.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Miodrag Shrestha".

Miodrag Shrestha, izvršni direktor Grupe 484

2. Migracije

2.1 IZBEGLI, RASELJENI, POVRATNICI: ČINJENICE I OKOLNOSTI

Srbija i dalje zbrinjava veliki broj izbeglica i interno raseljenih lica. Sa 97.700 izbeglica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, po broju izbeglica u odnosu na ostatak stanovništva Srbija je 2007. bila na 13. mestu u svetu. Nerešeno pitanje stanarskih prava u Hrvatskoj, ekonomski problemi i zanemarivanje ugroženih u Srbiji, kao i diskriminatorska praksa prema pripadnicima manjina u Hrvatskoj i BiH, čine povratak ili integraciju izbeglica teškom ili neodrživom 15 godina nakon završetka oružanog sukoba. UNHCR je stoga 2008. uvrstio Srbiju među pet zemalja u svetu sa dugotrajnom izbegličkom situacijom koja zahteva zajedničko angažovanje zemalja u regionu i međunarodne zajednice.

Prema broju interno raseljenih lica, sa 206.000 raseljenih sa Kosova i Metohije, Srbija je među prvih 20 zemalja u svetu. Promenom vladajuće strukture u Srbiji u 2008. postavilo se pitanje drugačijeg odnosa države prema raseljenim. Za njih do sada nisu postojali programi za integraciju u mestima u Srbiji gde su potražili utočište, pošto su vlasti insistirale isključivo na njihovom povratku na Kosovo i Metohiju.

U sklopu evropskih integracija Srbija je u novembru 2007. usvojila Zakon o azilu u koji su ugrađena brojna restriktivna ograničenja zakonodavstva EU. Zakon je stupio na snagu u aprilu 2008, a do tada proceduru za utvrđivanje izbegličkog statusa ljudi van prostora bivše Jugoslavije u Srbiji vodio je UNHCR.

Početkom godine, zajedno sa Sporazumom o viznim olakšicama, stupio je na snagu i jedinstveni sporazum o readmisiji sa Evropskom unijom koji predviđa vraćanje državljana Srbije koji su izgubili pravo boravka u zemljama EU. Mnogima od njih je odbijen zahtev za azil ili im je ukinuta privremena zaštita dodeljena u cilju njihovog humanitarog zbrinjavanja tokom ratova na prostoru bivše SFRJ. Osim nekoliko skromnih pokušaja, nije bilo sistematskog nastojanja da se identifikuju i prate problemi povratnika ni u Zapadnoj Evropi ni u zemlji porekla, iako je reč o nekoliko desetina hiljada ugroženih ljudi. U Srbiji i Zapadnoj Evropi, pomoći povratnicima najčešće se daje na individualnoj osnovi, odnosno nije deo ukupnog razvojnog procesa i saradnje zemlje prihvata i porekla. U Srbiji se na povratnike ne odnose prepristupni fondovi Evropske unije, a sam povratak odvija se na *ad hoc* osnovi bez podrške zemlje prihvata i zemlje porekla.

Na slici: Kolektivni centar "Belo jagnje" u centru Vranja

2.2 NEPOSREDNA POMOĆ I PODRŠKA

Ustupili smo uslove za pojačan rad u kolektivnim centrima i rad sa najugroženijima u raseljeničkoj i izbegličkoj populaciji, sa namerom da doprinesemo njihovoj ekonomskoj i socijalnoj integraciji.

U 2008. godini smo ušli u proces procene potreba izbeglica i raseljenih iz kolektivnih centara i formirali smo tim koji će dugoročno raditi u pet regionalnih ovoj oblasti.

Aktivnosti nastavljamo u 2009. godini uz podršku UNIDEA fondacije, kroz:

1) direktnu pomoć 2) formiranje mreže podrške 3) obezbeđivanje posla kroz socijalno preduzeće.

Bili smo deo procesa reintegracije povratnika iz Zapadne Evrope u Srbiju.

Radili smo (nastavljajući svoje prošlogodišnje aktivnosti) na smanjenju ugroženosti i društvene isključenosti „nevidljive“ grupe – povratnika/ca na osnovu sporazuma o readmisiji, kroz osnaživanje i objedinjavanje lokalnih resursa za pružanje usluga koje su delotvorne, participativne i zasnovane na potrebama korisnika.

Kroz psihosocijalnu pomoć pružali smo direktnu podršku deci, kao i odraslim povratnicima da se trajno integrišu u lokalnu sredinu.

Nastojali smo da kroz psihosocijalnu pomoć, upoznavanje sa pravima i omogućavanje pristupa službama, povratnicima pomognemo u reintegraciji u lokalnu zajednicu. Kroz program psihosocijalne podrške omogućavali smo povratnicima da iskoriste svoje potencijale i kapacitete, kako bi ih lokalna zajednica prepoznala kao ljudski kapital i potencijal, a ne kao teret. Psihosocijalnu podršku povratnicima pružali su saradnici i saradnice Grupe 484: psiholozi, pedagozi, prosvetni radnici, lekari, socijalni radnici i drugi.

Aktivnosti su bile: 440 psihosocijalnih radionica koje su obrađivale sledeće teme: prevencija porodičnog nasilja; prevencija trgovine ljudima; zaštita zdravlja i informativne radionice o socijalnim pravima i lokalnim institucijama. Organizovali smo i kulturne događaje da bismo lokalnu zajednicu upoznali sa kulturnim identitetom dece i mlađih povratnika, i obrnuto, da bismo pridošlice upoznali sa ovdašnjom kuliturom (kroz muziku, hranu i igru).

Nastavili smo da pružamo informacije belgijskom Caritasu o situaciji u Srbiji, o funkcionisanju pravnog i institucionalnog sistema u kontekstu readmisijske, da bi pripremili one čiji su zahtevi za azil odbijeni u zapadnoevropskim zemljama ili im je ukinuta privremena zaštita, da se vrate u zemlju porekla.

Izveštaj o situaciji u Srbiji je na raspolaganju svim državnim i međunarodnim institucijama koje se bave migracijama, organizacijama civilnog društva, profesionalcima i naučnim institucijama na sledećem linku: http://www.ecoi.net/file_upload/432_1189758303_serbia-country-sheet.pdf.

Geografija aktivnosti: 13 opština u Srbiji: Novi Pazar, Sjenica, Bor, Zrenjanin, Novi Bečeј, Kikinda, Požarevac, Vranje, Knjaževac, Zaječar, Niš, Prokuplje, Beograd (Palilula) i Prijepolje.

Rezultati su bili:

- 1000 odraslih (povratnika, izbeglih /raseljenih i socijalno ugroženog lokalnog stanovništva) u 13 gradova prošlo kroz informativne radionice, radionice za prevenciju porodičnog nasilja, zdravstvene i druge psihosocijalne radionice.
- Ka rezultat psihosocijalne pomoći, povećani su kapaciteti povratnika vezani za njihovu integraciju u socijalni i ekonomski život zajednice.
- Ključni akteri u oblasti zaštite prisilnih migranata i javnost informisani o potrebama povratnika - 2500 putem elektronske pošte, 55 putem okruglih stolova.
- Javnost informisana o potrebama povratnika putem 8 medijskih prezentacija.
- **Partneri u realizaciji ovih aktivnosti su nam bili:** EC – AENEAS, Evropska perspektiva, Srpski demokratski forum, Fond za socijalne inovacije (FSI), CARITAS Beljija, mnogobrojni predstavnici nacionalnih i lokalnih institucija i organizacija.

Na slici ispod: Radionica sa decom u prostorijama Društva Roma "Prokuplje"

2.3 UTICAJ NA JAVNE POLITIKE

Kao kontakt organizacija civilnog društva (KOCD) za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva (SSS), kroz istoimeni projekat uspostavljali smo institucionalni kanal saradnje između Vlade Srbije, (preko Tima za implementaciju SSS, relevantnih ministarstava i državnih institucija nadležnih za nacionalne strategije i programe koje se odnose na izbeglice i raseljena lica) i organizacija civilnog društva koje se bave pitanjima izbeglica i raseljenih lica.

Program *Kontakt organizacije civilnog društva* je doprineo razvijanju mehanizma komunikacije i saradnje između vladinog i nevladinog sektora, olakšao definisanje preporuka i zajedničkih stavova civilnog društva, i doprineo da organizacije civilnog društva (OCD) učestvuju u ključnim procesima u vezi sa sprovodenjem Strategije za smanjenje siromastva (definisanje politika, implementacija programa, praćenje i izveštavanje). Smatramo da je sve to rezultiralo poboljšanjem programskih mera i aktivnosti u okviru SSS i njihovom efikasnom primenom kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Primarne aktivnosti izabranih *kontakt organizacija civilnog društva* bile su usmerene na uspostavljanje sistema dvosmerne komunikacije i protoka informacija između Tima za implementaciju SSS i drugih vladinih institucija (vladinog sektora) i organizacija civilnog društva (nevladinog sektora), u našem slučaju - izbegličkih i raseljeničkih organizacija.

Aktivnosti su bile: više od 10 bilateralnih sastanaka sa predstavnicima vladinih tela i institucija; 5 regionalnih okruglih stolova; izrada 3 elektronska biltena; izrada dokumenta sa preporukama za poboljšanje stanja izbeglih i raseljenih u Srbiji (svi dokumenti su dostupni na Grupinom sajtu); nacionalna konferencija *Kako postići više:*

izbeglice i raseljeni u procesima smanjenja siromaštva.

Geografija aktivnosti: Novi Sad, Beograd, Kragujevac, Niš i Kraljevo.

Rezultati su bili:

- Analizirani su ključni problemi izbeglih i raseljenih i predložena rešenja na sastancima sa politički najznačajnijim akterima: predstavnicima Komesarijata za izbeglice, kancelarijama potpredsednika Vlade, Ministarstva za Kosovo i Metohiju, Ministarstva za rad i socijalnu politiku, Ministarstva za životnu sredinu i prostorno planiranje, Ministarstva za ekonomiju i regionalni razvoj, Nacionalne službe za zapošljavanje, Ministarstva zdravlja, Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu, Ministarstva finansija, Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Kancelarije Ombudsmana.
- Pet regionalnih okruglih stolova okupilo je predstavnike civilnog društva i nacionalnih i lokalnih institucija koji su diskutovali o glavnim problemima vezanim za siromaštvo izbeglica i raseljenih. Prisutno je bilo 143 učesnika, od kojih više od trećine predstavnika izbeglica i raseljenih. Jedna trećina prisutnih su bili predstavnici vladinih i lokalnih institucija. Stambeno zbrinjavanje i zaposlenje su bile glavne teme u većini diskusija.

- Na sajt Grupe 484 su postavljena tri elektronska biltena, a poslata su i na više od 100 adresa organizacija koje su uključene u zaštitu i podršku izbeglica i raseljenih. Glavne teme su bile: stanovanje, zaposlenje, obrazovanje, starnarsko pravo, sarajevski proces, i produžena izbeglička kriza u Srbiji.
- Dokument sa preporukama za poboljšanje stanja izbeglih i raseljenih u Srbiji je podeljen na nacionalnoj konferenciji, a zatim modifikovan u skladu sa komentarima i novim informacijama

Postavili smo tri pitanja ljudima koji su vodili organizaciju, programe i projekte Grupe 484 u 2008. godini:

Na narednim stranicama su odgovori koje su nam dali Siniša, Mića, Vlade, Gordana, Tanja, Zoka, Danilo i Nataša.

Siniša Volarević

Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. **Socijalno stanovanje**, kao nova tema i nova oblast unutar koje je organizacija napravila značajan prodor.
2. **Svetski izbeglica** - način na koji smo ga obeležili: kroz konferenciju *Kako postići više: izbeglice i raseljeni u procesima smanjenja siromaštva* i akciju za decu i sa decom *Pre-pakivanje*.
3. **Ojačana partnerstva** kroz projekt Koalicija organizacija civilnog društva (KOCD), potpisani memorandumi o saradnji...
4. **Kampovi/seminari za mlade** i sa mladima kroz koje se organizacija podmlađuje i podstiče društveni razvoj.
5. **UNIDEA**, kao donator i kao nov tip saradnje...

Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Zbog „ćevapa s lukom“, pića petkom, posle radne nedelje, zbog atmosfere na Akcionom planiranju i inače...

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Uvek ista dva razloga: Povremeno je smorno. Teško nalaziš smisao u onome što radiš. Obim posla je prevelik, tako da ležeš misleći na Grupu i posao i čim se probudiš – sa istim si mislima...

koje su dali učesnici konferencije. Druga, dopunjena verzija je poslata elektronskim putem učesnicima konferencije i ostalim važnim akterima. Dokument je obuhvatio 9 važnih tema (stanovanje, zapošlenje, vlasnička prava, obrazovanje, zdravlje, itd).

- 137 ljudi je prisustvovalo nacionalnoj konferenciji *Kako postići više: izbeglice i raseljeni u procesima smanjenja siromaštva*. Konferenciju su otvorili ministar rada i socijalne politike, komesar za izbeglice, šef UNHCR u Srbiji i šef Misije OEBS u Srbiji, a ceo događaj su pratile 4 novinske agencije, 4 radio agencije i 6 TV stanica. Od svih registrovanih učesnika konferencije, 49 je bilo iz civilnog društva (uključujući 19 udruženja izbeglih i raseljenih i NVO), 30 je bilo iz ministarstava i ostalih vladinih i državnih tela i institucija, 41 iz međunarodnih organizacija i ambasada i 15 iz regionalnih i lokalnih institucija, javnog sektora i lokalnih samouprava. Za vreme otvorenog foruma, predstavnici 9 ministarstava i još 5 vladinih tela razgovarali su sa predstavnicima udruženja izbeglih i raseljenih i relevantnih NVO. Tri radne grupe su formulisale zaključke i preporuke.

Prema mišljenju većine članova Grupe 484 konferencija *Kako postići više: izbelice i raseljeni u procesima smanjenja siromaštva* bila je najznačajniji događaj Grupe 484 u 2008. godini.

Partneri u radu su nam bili: Odeljenje za međunarodni razvoj Ujedinjenog Kraljevstva, Vlada Republike Srbije, 47 organizacija civilnog društva, 5 međunarodnih organizacija.

Zagovarali smo za uključivanje interna raseljenih lica u aktivne mere zapošljavanja doprinoseći povećanju zaposlenosti raseljenih lica, korisnika programa privremene naknade, kroz postojeće i nove aktivne mere zapošljavanja Nacionalne službe za zapošljavanje.

Aktivnosti su bile: sastanci sa predstvincima institucija nadležnih za isplaćivanje privremenih naknada licima koja su radila u javnim i državnim institucijama na Kosovu i Metohiji do 1999. godine; desk istraživanje; izrada upitnika i priručnika za fokus grupe sa važnim akterima (koje su planirane za 2009. godinu), posebno sa Nacionalnom službom za zapošljavanje i Ministarstvom za Kosovo i Metohiju. (U 2009. godini ćemo organizovati i popunjavanje upitnika uz pomoć Nacionalne službe.)

Geografija aktivnosti: gradovi širom Srbije.

Rezultati, u ovoj fazi projekta su bili:

- U saradnji sa državnim sekretarom pri Ministarstvu za Kosovo i Me-

tohiju, napravljeno je zajedničko saopštenje putem koga su mediji obavešteni o sadržaju sastanka. Zaključeno je da privremena naknada ne može da obezbedi samostalan život njihovim korisnicima ni na Kosovu i Metohiji ni u centralnoj Srbiji i da velika sredstva koja se sada troše za privremenu naknadu treba jednim delom usmeriti na kredite za mala i srednja preduzeća. Ocijeno je da je privremena naknada veoma skup paralelni sistem socijalne zaštite i da bi ljudi trebalo preusmeravati ka aktivnim merama za zapošljavanje: stimulisati privatno preduzetništvo i formiranje malih (porodičnih) i srednjih preduzeća.

• Dogovoren je i da Grupa 484 bude uključena u rad međusektorske radne grupe koja koordiniše pitanja u vezi sa privremenom naknadom i drugim oblicima isplate ljudi sa Kosova i Metohije.

• Izrađena je *Analiza o isplati privremene naknade, sa predlozima mera*.

Grupa 484 zajedno sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) uz podršku Evropske unije, sprovodi projekat u cilju boljeg uključivanja interna raseljenih lica na tržište rada Srbije. Poseban segment ovog projekta tiče se prava na privremenu naknadu koja na osnovu zaključaka Vlade Srbije uživaju lica koja su bila zaposlena u društvenim i javnim preduzećima i institucijama na teritoriji Kosova i Metohije 1999. godine...

Privremena naknada je veoma skup paralelni sistem socijalne zaštite. Sadašnja praksa da se privremena naknada ukida i kada korisnik radi povremene, honorarne poslove, u velikoj meri pasivizira je interna raseljena lica ili ih je uputila u sivu ekonomiju. Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje Vlada Republike Srbije za potrebe finasiranja isplate privremene naknade iz budžeta mesečno izdvaja 336 miliona dinara. Na godišnjem nivou to je više od 50 miliona evra.

• U cilju promovisanja aktivnih mera zapošljavanja predstavnici UNDP (zajednički projekat UNDP i UNHCR) i Grupe 484 tokom novembra i decembra 2008. godine, održali su 3 okrugla stola (u Kraljevu, Vranju i Kragujevcu) na kojima su formulisane i preporuke čiji je cilj veća uključenost raseljenih lica u legalne tokove tržišta rada. Primećeno je da i raseljena lica koja primaju privremenu naknadu, a vode se u evidencijama NSZ (samo oni koji su bili zapo-sleni u društvenim preduzećima) u nekim opštinaima imaju pravo da pristupaju aktivnim mera zapošljavanja. Osnovna ideja koja je proistekla sa ovih okruglih stolova jeste stvaranje klime u kojoj bi raseljeni koji primaju privremenu naknadu bili zainteresovani da uz određene

stimulacije - subvencije preuzmu rizik samostalnog nastupa na tržištu ili legalizuju svoje poslove iz zone sive ekonomije, i trajno napuste korišćenje ove pasivne mere.

Partneri u radu su nam bili: UNDP i Evropska agencija za rekonstrukciju.

Na suprotnoj strani: Konferencija *Kako postići više: izbeglice i raseljeni u procesima smanjenja siromaštva*

Slika gore: Volonteri Grupe 484 informišu građane o socijalnom stanovanju u okviru ulične akcije *Stanovi u proceduri*

Slika dole: Okrugli sto Ka Zakonu o socijalnom stanovanju u Kragujevcu

Miodrag Sbrestha
Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. Početak saradnje sa UNIDEA fondacijom: Kroz ovu saradnju smo postali korisnici najvećeg korporacijskog granta uloženog kroz jednu organizaciju civilnog društva u podršku osetljivim društvenim grupama u Srbiji.
2. Posrednička uloga Grupe 484 između organizacija civilnog društva i Vlade Republike Srbije što je potvrdila velika konferencija sa predstavnicima 49 udruženja, 38 institucija, 5 donatora i uz učešće visokih predstavnika Vlade i međunarodnih organizacija.
3. Kontinuitet u nastojanjima da Srbija dospe na belu šengensku listu i kao posledica toga – ulazak u Savet za evropske integracije Vlade Republike Srbije.
4. Kontinuitet volonterskog rada i rada sa mladima – zahvaljujući čemu smo stalno okruženi mlađim ljudima, sa kojima menjamo društveno okruženje.
5. Istraživanje, konferencija, studija – i ove godine smo uspeli da kroz ovu organizacionu formulu obradimo važnu, veliku temu. Ovoga puta to su bile ekonomske migracije u regionu.

Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Zato što postoji entuzijazam, kreativnost, samopregoran rad – često na ivici izdržljivosti, „idealistički“ pristup u naporima da se stvari menjaju... zato što ima mnogo mlađih ljudi na koje utičemo i sa kojima radimo.

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Neizvesno je. Pomaci ponekad izgledaju drastično mali u odnosu na rad koji je uložen. Kontekst, okruženje u kom radimo, ambijent stalnih političkih turbulencija utiču na naše mogućnosti da proizvedemo ili doprinesemo društvenim promenama, takođe – loš imidž nevladinih organizacija u zemlji....

Grupa 484 je, uz podršku Instituta za održive zajednice, u periodu od marta do novembra 2008. realizovala projekat pod nazivom *Zagovaranje za zakon o socijalnom stanovanju*. Projekat je bio usmeren na potpunije uključivanje ranjivih kategorija stanovništva, prvenstveno izbeglica i raseljenih lica, u sistem socijalnog stanovanja, putem uspostavljanjem povoljnijih rešenja u zakonskim, podzakonskim i strateškim dokumentima, koja će urediti oblast socijalnog stanovanja i stambenu politiku Republike Srbije. Naš istraživački rad, uz konsultantsku podršku prof. Ksenije Petovar, obuhvatio je realizaciju 13 fokus grupa i anketnog istraživanja na uzorku pripadnika/ca osam različitih ranjivih društvenih grupa. Tragom tih istraživačkih rezultata, sazna-nja prikupljenih na dve konferencije, četiri okrugla stola, i niza sastanaka sa donosiocima odluka iz državnih organa nadležnih za oblast socijalnog stanovanja i regulisanje stambene politike, formulisali smo predloge za četiri amandmana na postojeći Predlog zakona o socijalnom stanovanju i veći broj preporuka za dalji razvoj sistema socijalnog stanovanja u Srbiji.

Zagovarali smo za donošenje zakona o socijalnom stanovanju, boreći se i na taj način za smanjenje siromaštva izbeglih, raseljenih i drugih ranjivih grupa.

Aktivnosti su bile: 7 javnih događaja (2 konferencije, 4 okrugla stola i 1 ulična akcija sa ciljem informisanja i senzibilisanja javnosti za problematiku socijalnog stanovanja), trening o zagovaranju, 13 fokus grupa, izrada dokumenta sa preporukama, izrada flajera, brojni sastanci sa ključnim akterima u oblasti socijalnog stanovanja.

Geografija aktivnosti: Beograd, Niš, Subotica, Kraljevo i Kragujevac.

Rezultati su bili:

- 175 važnih aktera upoznato sa najvažnijim problemima u vezi sa socijalnim stanovanjem i potrebbama najugroženijih kategorija stanovništva.
- 706 aktera direktno uključeno u konsultativni proces o amandmanima na Nacrt zakona o socijalnom stanovanju.
- Više od 3000 ljudi je informisano o konceptu socijalnog stanovanja u Srbiji putem promo materijala i kroz uličnu akciju *Stanovi u proceduri*.
- Dokument o socijalnom stanovanju, sa preporukama za unapređenje

aktuelnih politika, sa definisanim amandmanima na postojeći nacrt Zakona o socijalnom stanovanju.

- Dokument o socijalnom stanovanju predstavljen u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Partner u radu nam je bio: Institut za održive zajednice.

Pratili smo proces integracije izbeglih i raseljenih u Srbiji - pružajući podršku Vladi u ažuriranju *mapa puta*, koji Republiku Srbiju, kao i ostale države - potpisnice *Sarajevske deklaracije*, obavezuje u procesu traženja trajnih rešenja za izbegle u regionu.

Aktivnosti su bile: sastanci sa relevantnim akterima na nacionalnom nivou da bi se prikupile informacije o postignućima i trajnim rešenjima za izbeglice iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Po završetku sastanaka par-tneri (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za lokalnu samoupravu, Ministarstvo finansija, Komesarijat za izbeglice i Grupa 484) su završili nacrt dokumenta o problemima vezanim za integraciju izbeglica u Srbiji.

Rezultati su bili:

- Narct matrice o ključnim temama integracije izbeglica iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske u Srbiji. Komesarijat za izbeglice Republike Srbije je već uvažio nalaze i preporuke iz ovog teksta kako bi dopunio sopstveni dokument *Mapa puta za integraciju izbeglica u Srbiji*.

Partneri su nam bili: OEBS, UNHCR, SDF i HCIT.

Geografija aktivnosti: Srbija.

Radili smo na poboljšanju politika i praksi u Srbiji u odnosu na lude u readmisiji tako što smo ojačavali kapacite državnih institucija i nevladinih organizacija koje pružaju pomoć povratnicima na osnovu sporazuma o readmisiji Republike Srbije sa EU.

Na slici levo: Sa okruglog stola *Palilula, naša kuća*

Na suprotnoj strani: Promocija Godišnjeg izveštaja o položaju izbeglica u svetu

Izradili smo kompendijum sastavljen od relevantnih dokumenata o procesu readmisije i održali seminare o readmisiji u 6 gradova u Srbiji.

Mesta u kojima smo radili: Kragujevac, Novi Pazar, Niš, Beograd, Subotica, i Novi Sad.

Rezultati su bili:

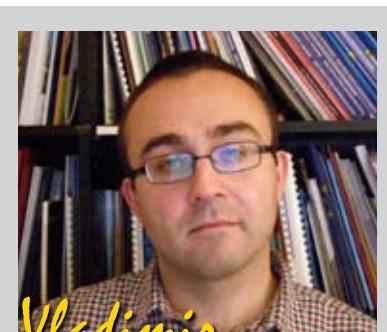
- Prikupljeno je 68 dokumenata o readmisiji, a 11 je objavljeno u kompendijumu. Uz uvodna i zaključna poglavja, objavljena su dokumenta nadležnih EU institucija, državnih i međunarodnih organizacija i NVO.
- Oko 120 lokalnih aktera bolje razume proces readmisije i značaj reintegracije povratnika, ima veće znanje o mehanizmu i proceduri rešavanja problema povratnika koji su u njihovoj nadležnosti i nadležnostima drugih sektora.
- Oko 120 osoba je steklo znanja i veštine pomoći kojih mogu da rade sa ugroženom i traumatizovanim populacijom.

Partneri u radu su nam bili: EC-EIDHR, Srpski savet za izbeglice, NSHC, Protecta i SDF.

Učestvovali smo u izradi Godišnjeg izveštaja o položaju izbeglica u svetu - Američkog komiteta za izbeglice i imigrante (World Refugee Survey 2008, U.S. Committee for Refugees and Immigrants) dajući informacije o problematici izbeglištva u Srbiji. Radi se o najpoznatijem i najcitiranim globalnom izveštaju o stanju izbeglištva u svetu. Izveštaj pokriva 60 zemalja, a Grupa 484 je, četvrtu godinu za redom, učestvovala u njegovoj izradi u delu koji se tiče izbeglica i tražilaca azila u Srbiji.

Promocija Godišnjeg izveštaja o položaju izbeglica u svetu održana je na Svetski dan izbeglica, 20. juna. Na promociji su govorili: Miodrag Shrestha, Grupa 484; John Andrew Young, Predstavništvo UNHCR u Srbiji i Danilo Rakić, Grupa 484.

Podaci iz ovog izveštaja su bili navedeni u skoro svim nacionalnim novinama i TV i radio stanicama.

Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. Ponovno uspostavljanje psihosocijalne podrške „starim“ korisničkim grupama – izbeglima i raseljenima.
2. Postali smo organizacija koja se ne bavi samo prisilnim nego i ekonomskim migracijama.
3. Događaji koje je Grupa 484 organizovala – dve konferencije:
 - » Regionalna konferencija *Radne migracije na prostoru jugoistočne Evrope*, Beograd, jun, 2009. godine;
 - » Konferencija o pravima izbeglica: *Kako postići više?* (visok nivo učesnika, veliki broj učesnika, originalan model rada koji je omogućio direktni dijalog između predstavnika udruženja izbeglica i predstavnika Vlade i međunarodnih organizacija);
4. Otvorena mogućnost da se potrebe naših korisničkih grupa uvažavaju pri donošenju rešenja u okviru *Zakona o socijalnom stovanju*.
5. Grupa na Exitu – gde smo uspeli da temu vizne liberalizacije približimo mladima na festivalu, dobrom dizajnном promo materijalu i efektnim javnim nastupom.

Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Radili smo u pozitivnoj atmosferi; imali smo dobre međuljudske odnose. To je i godina mog profesionalnog pomaka, imam osećaj napretka, lične satisfakcije...

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Često smo bili preopterećeni. Čovek izgori u nekim naporima... Neskloni smo bili da se „normiramo“, da se „administrativno“ doveđemo u red.

2.4 ISTRAŽIVAČKI RAD I REGIONALNA SARADNJA

Realizovani su pod nazivom: Migracije i razvoj - stvaranje regionalnog tržišta rada i kretanje ekonomskih migranata kao odgovor na potrebe regionalnog tržišta.

Cilj istoimenog istraživanja i konferencije je bio - identifikovati mogućnosti za stvaranje regionalnog tržišta rada i korišćenje potencijala imigranata iz regiona kao odgovor na na tržišne potrebe, osnaživanje nacionalnih i regionalnih aktera Jugoistočne Evrope na polju ekonomskih migracija i podizanje nivoa svesti javnosti u regionu o važnosti migracija za ekonomski razvoj regiona.

Aktivnosti su bile: istraživanje migracionih kretanja radne snage u jugoistočnoj Evropi i načina na koji su ona regulisana, organizovanje sedam nacionalnih okruglih stolova i jedne regionalne konferencije o razvojnim potencijalima migracionih kretanja radne snage u regionu i ažuriranje virtualnog regionalnog Centra za migracije.

Geografija aktivnosti: Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Makedonija, Crna Gora, Albanija, Bugarska i Rumunija.

Rezultati su bili:

- Prepoznavanje i promocija potencijala imigranata iz regiona kao odgovor na potrebe tržišta rada u 8 zemalja u regionu Jugoistočne Evrope.

- Publikacija *Migracioni tokovi radne snage u zemljama jugoistočne Evrope* - dostupna na internet stranici Grupe 484 – regionalni Centar za migracije - sa kojom je upoznato više od 200 zainteresovanih aktera u Jugoistočnoj Evropi.

- Regionalna konferencija je okupila 75 učesnika, uključujući pripadnike akademске zajednice, državnih institucija, nacionalnih i međunarodnih nevladinih organizacija, i predstavnike ambasada.
- Veliko medijsko interesovanje za Konferenciju i temu kojom se ona bavila.
- Unapređena internet stranica rcm.grupa484.org.rs, kao virtualni regionalni Centar za migracije na kojem se nalaze informacije o resursima vezanim za migracije u regionu: lista eksperata, magazini, knjige, časopisi, konferencije, seminari, dokumenti, zakoni, medijska predstavljanja teme i slično.

- Opšti zaključak je: da pozitivni aspekti migracionih kretanja radne snage ne mogu biti ostvareni dok se ne uklone vizne barijere između zemalja jugoistočne Evrope kao i između zemalja Zapadnog Balkana i EU.

Partneri i saradnici u radu su nam bili: Balkanski fond za demokratiju (BTD), Draško Marinković, vanredni profesor Geografskog fakulteta Univerziteta u Banja Luci (BiH), Anna Krasteva, direktorka Centra za izbeglice, migracije i etničke studije, (CERMES), Bugraska, Sunčanica Skupnjak, programska koordinatorka u Međunarodnoj organizaciji za migracije u Zagrebu (IOM Zagreb), Hrvatska, Židas Daskalovski, izvršni direktor i Ana Mickovska, viši istraživač, Centra za istraživanje i kreiranje politika (CIKP), Makedonija, Suzana Dobre, izvršna direktorka i Valentin Arinton, viši istraživač Rumunskog akademskog društva, Rumunija, Ditmir Bušati, izvršni direktor Evroskog pokreta u Albaniji i Vladimir Grečić, profesor, Institut za međunarodnu politiku i privrednu, Srbija.

Pravni analitičar Grupe 484, Vladimir Petronijević je pozvan da učestvuje u projektu UNDP-a „Razvoj kapaciteta Ministarstva za dijasporu“ kao nacionalni savetnik i učestvovao je na treningu *Strateške potrebe u oblasti ekonomije i bezbednosti*, (Varšava, 31. jul - 9. avgust 2008.) na poziv Centra za istočno-evropske studije pri Univerzitetu u Varšavi. Trening je realizovan u saradnji sa Ministarstvom inostranih poslova i Ministarstvom odbrane Republike Poljske, Akademijom za nacionalnu obranu i Ambasadom Republike Poljske u Beogradu.

2.5 KA BELOJ ŠENGENSKOJ LISTI

kroz organizacijski doprinos usvajanju evropskih standarda u oblasti viza, azila, readmisije, integrisanog upravljanja granicama i borbe protiv ilegalnih migracija u Srbiji.

Grupa 484 u kontinuitetu realizuje istraživanja koja se odnose na ispunjavanje uslova za svrstavanje Srbije na belu šengensku listu. Prvi takav projekat realizovan je 2005. godine. Grupa 484 organizovala je panel diskusije na kojima se govorilo o viznom režimu, sistemu azila, integrisanim upravljanju granicom, ilegalnim migracijama, ali i tehničkim i drugim standardima koje je nužno dostići kako bi naša zemlja dospela na belu šengensku listu. Izveštaji o ispunjenosti uslova za svrstavanje Srbije na belu šengensku listu objavljeni su i prezentovani i 2006., 2007. i 2008. godine.

Aktivnosti su bile: izrada informativnog materijala pod nazivom *Ka beloj šengenskoj listi*, istraživanje o stepenu ispunjenosti uslova za svrstavanje Srbije na pozitivnu listu viznog režima EU u skladu sa kriterijumima dokumenta Evropske komisije o liberalizaciji viznog režima - mape puta, izrada *Predloga mera za sprovođenje praktičnih politika* (»policy paper«) u cilju svrstavanja Srbije na pozitivnu listu viznog režima EU u skladu sa kriterijumima *mape puta*, organizacija nacionalnog okruglog stola o problemu

liberalizacije viznog režima EU prema Srbiji, kampanja *Ka beloj šengenskoj listi* na muzičkom festivalu EXIT.

Geografija aktivnosti: Beograd i Novi Sad.

Rezultati su bili:

- Informativni materijal dostavljen na više od 40 adresa ključnih aktera u procesu vizne liberalizacije.
- Informativni materijal izrađen u 3500 kopija (500 brošura, 1500 flajera, 1000 lepeza i 500 traka), na muzičkom festivalu EXIT 2008 podeljeno više od 3000 komada informativnog materijala. Održana je tribina *Srbija na potezu* kojoj je prisustvовало više od 150 posetilaca EXIT festivala. Tim Grupe 484 je dao 6 intervjua radio i tv stanica, među kojima su TV Panonija, Radio 021, TV Kikinda. Sve zajedno znači da je najmanje 2000 mlađih dobio potpunu informaciju o problemima Srbije na putu ka beloj šengenskoj listi čime je u znatnoj meri, uz pomoć pripremljenog informativnog materijala, podignut njihov nivo znanja i svesti o ovom problemu.
- Predlog mera „*Ka beloj šengenskoj listi - monitoring mape puta*”, odštampan u preko 300 primeraka i dostavljen na više od 800 adresa.
- Održan okrugli sto *Ka beloj šengenskoj listi* na kome je učestvovalo preko 70 predstavnika državnih organa, međunarodnih organizacija, ambasada, nevladinih organizacija i akademске zajednice. Prisustvовало је 10 predstavnika medija, od kojih су svi preneli informacije sa ovog događaja. Usvojeni zaključci sa Nacionalnog okruglog stola dostavljeni su relevantnim državnim organima (predsedniku Republike, Vlade, Narodne skupštine itd.).
- Prezentovana je pozicija Grupe 484 u odnosu na problem liberalizacije viznog režima EU sa Srbijom na sastanku Radne grupe za unutrašnje poslove i pravosuđe Nacionalnog konventa o EU, 25. decembra 2008. godine.
- Brojni medijski nastupi posvećeni temi bele šengenske liste: *Radio Beograd II program*, emisija *Oko Balkana*, *FOX Dnevnik* i članci u *Blicu*, *Politici*, *Glasu Javnosti*. Vredna pomena su i gostovanja na *TV Avala*, kao i gostovanje u emisiji *Uvečanje B92 INFO*.

Partner u radu nam je bio Fond za otvoreno društvo Srbije

Na suprotnoj strani: Konferencija Migracije i razvoj

Na slici levo: Sa tribine *Srbija na potezu* na festivalu EXIT

Sastanak Radne grupe Evropskog saveta za izbeglice i azil (ECRE) održan je u Beogradu, 11.12.2008. godine. Posle seminara ELENA o izbegličkom pravu koji je održan u septembru 2006. godine, ovo je drugi značajan skup koji je organizovao ECRE uz podršku Grupe 484 u glavnom gradu Republike Srbije. Članovi ove radne grupe razmenili su mišljenja u odnosu na sporazume o readmisiji koje EU zaključuje sa trećim državama, pitanju održivog povratka, kao i akcionom planu radne grupe za 2009. godinu. Pored gostiju iz Belgije, Danske, Nemačke i Velike Britanije, sastanku su prisustvovali i predstavnici međunarodnih organizacija koje deluju u Srbiji, kao i predstavnici civilnog društva. Gosti iz inostranstva uzeli su učešće i na Nacionalnom okruglom stolu *Ka beloj šengenskoj listi*.

3. Mladi i interkulturalnost

3. 1 VOLONTERIZAM, INTERKULTURALNOST I EVROPSKI STANDARDI

Osnazivali smo volontere za promociju i primenu evropskih standarda u oblasti migracija.

Uz poziv: *Korak bliže Evropi* – povezali smo mlade iz 5 gradova u učenju i radu. Teme okupljanja bile su: migracijske teme u evropskom kontekstu, istraživanje i direktni rad sa ljudima u prisilnim migracijama.

Radili smo zajedno sa domicilnim mladima i prisilnim migrantima u kolektivnim centrima, raseljenima i povratnicima iz Zapadne Evrope.

Geografija aktivnosti: Bela Crkva, Beograd, Niš, Novi Pazar, Vranje, Mataruška banja, Sremski Karlovci.

Aktivnosti su bile: istraživanje stanja raseljenih u kolektivnim centrima, izrada dokumenta o primeni evropskih standarda u oblasti migracija u Srbiji, radionice sa decom i mladima u 5 gradova, seminar o evropskim standardima u oblasti migracija (teme su bile: *prisilne migracije, readmisija, evropski standardi koji se odnose na migrante*), i 5 lokalnih akcija za promociju prava prisilnih migranata.

Rezultati su bili:

- Bela Crkva: 10 volontera aktivno u planiranju i realizaciji javnih događaja vezanih za zaštitu prava prisilnih migranata; najmanje 300 građana kroz javne događaje senzibilisano za problematiku

prisilnih migranata i srodnu problematiku.

- Beograd: 15 volontera aktivno u planiranju i realizaciji javnih događaja u vezi sa zaštitom prava prisilnih migranata, 14 mladih iz raseljeničke populacije edukovano za volontерizam i aktivizam u oblasti migracija (Sremski Karlovci), 143 dece i mladih uključeno u realizaciju javnih događaja u vezi sa zaštitom prava prisilnih migranata, najmanje 570 građana kroz javne događaje senzibilisano za problematiku prisilnih migranata i srodnu problematiku, 120 studenata Fakulteta političkih nauka upoznato sa problematikom evropskih standarda u oblasti migracija.

- Niš: 30 dece (povratnici, Romi i Srbi) aktivni u zaštiti svojih prava, 12 volontera senzibilisano za aktivizam u korist povratnika i Roma, 100 građana uključeno u javni događaj promocije vidljivosti povratnika.

- Novi Pazar: 5 volontera aktivno u planiranju i realizaciji javnih događaja u vezi sa zaštitom prava prisilnih migranata, 22 dece (povratnici, Romi i Srbi) aktivni u zaštiti svojih prava.

- Vranje: 22 mladih edukovano za lokalne akcije u vezi sa integracijom povratnika, 15 umetnika uključeno u aktivizam u korist povratnika, najmanje 18 volontera (domicilnih i povratnika) angažovano u realizaciji lokalnih akcija, 400 građana uključeno u proces integracije povratnika u Vranje, putem javnih događaja.

Partneri sa kojima smo radili: CCFD, AENEAS i lokalne nevladine organizacije.

Spajali smo domicilne mlađe i pridošlice kroz obrazovne i kulturne sadržaje.

Aktivnosti su bile: 800 psihosocijalnih radionica koje su obrađivale sledeće teme: srpski jezik, strani jezik, školsko gradivo, sport i razvoj kreativnosti. Organizovali smo i kulturne događaje, izradili smo petojezični *Rečnik za razumevanje i sporazumevanje* nastao kao produkt vršnjačke edukacije.

Mesta u kojima smo radili: Novi Pazar, Tutin, Sjenica, Raška, Bor, Negotin, Zrenjanin, Novi Bečeј, Kikinda, Požarevac, Vranje, Knjaževac, Zaječar, Niš, Prokuplje, Beograd (Palilula), Prijeopolje i Pribor.

Rezultati su bili:

- Više od 2500 učesnika - predškolske dece, učenika osnovnih i srednjih škola i mlađih (povratnici, izbeglice/raseljeni i socijalno ugrožena lokalna deca i mlađi), prošlo je kroz psihosocijalne radionice.

- Na kraju 2008. godine, evaluacija psihosocijalne pomoći povratnicima je pokazala da su kapaciteti dece i mlađih povratnika vezani za njihovu integraciju u socijalni i ekonomski život zajednice poboljšani na sledeće način:

- * Na radionicama za učenje srpskog jezika, deca i mlađi su naučili da govore, čitaju i pišu srpski jezik, što je olakšalo njihovu komunikaciju sa lokalnim stanovništvom a samim tim i njihovu integraciju. Na radionicama za strane jezike, deca i mlađi su nastavili učenje jezika koje su učili u zemljama iz kojih su došli u Srbiju (nemački ili engleski).

- * Deca iz lokalne zajednice informisana su o kulturi i jeziku koje su pridošlice donele sa sobom.

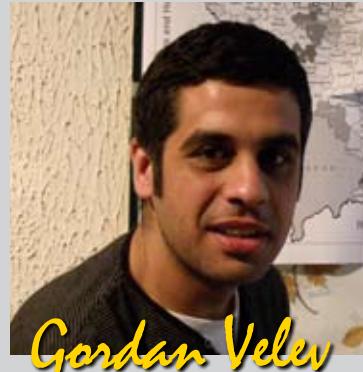
- * Deca-povratnici su poboljšala svoja školska znanja.

- * Kreativnost učesnika u radionicama vidljiva je u njihovoј umetničkoj produkciji.

- * Mladi su informisani o mogućnostima prevencije porodičnog nasilja, pravima i obavezama roditelja i dece, i partnera u braku. Takođe su bili informisani o rizicima, opasnostima i posledicama trgovine ljudima.

- * Svi učesnici zdravstvenih radionica, edukovani su o značaju fizičkog i mentalnog zdravlja, higijene i zaštite od različitih zaraznih bolesti.

- * Tim projekta *Palilula, naša kuća* (čije su aktivnosti bile fokusirane na povratnike na beogradskoj opštini Palilula) objavio je *Rečnik za razumevanje i sporazumevanje*, namenjen deci i mlađima-povratnicima, u tiražu od 1000 primeraka.

Gordan Velev

Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. Iz perspektive 2009. godine u koju smo ušli sa povećanim budžetom od 20% jasno je da smo dobro „skupljali sredstva“.
2. Dobili smo projekat za UNIDEA i time postigli da neposredni rad sa korisnicima bude trećina rada organizacije.
3. Postigli smo da naše organizacijske i individualne eksportske kapacitete prepoznaju kao takve i ljudi iz Vlade i ljudi iz međunarodnih organizacija. To se vidi po tipu angažmana i poziva koji nam se upućuju.
4. Ulazak u novo polje – socijalno zaštićenog stanovanja, i to kroz „mali“ projekat po obimu.
5. Novi sajt! Mnogo saradnika! ...

Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Zbog ljudi, zato što mi odgovara „projektni stil rada“ sa kojim bolje kombinujem svoj životni tempo nego u varijanti rada od 9 do 5... imam osećaj da smo organizacija koja se gradi, nije to veliki sistem u koji treba da se uklopiš, nego sistem koji razvijaš, na koji utičeš i to je uzbudljivo.

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Zbog prilično labavih pravila – pa se često ne zna ko šta treba da uradi. Zbog čestih prelaza sa teme na temu – što je uslovljeno tempom i raznovrsnošću „koloseka na kojima vozimo“, zbog nemogućnosti da odvojam posao od privatnog života pa hvatam sebe kako „guram posao u lični život“.

3.2 PODRŠKA IZRADI STRATEGIJI ZA MLADE

Kao jedinica za praćenje, monitoring i podršku konsultativnog procesa izrade Strategije za mlade na lokalnom nivou, završili smo posao započet u prethodnoj godini.

Cilj je bio uspostavljanje institucionalne saradnje između Ministarstva omladine i sporta i lokalnih nevladinih organizacija, kao resurs centara ili organizacija za izgradnju kapaciteta omladinskih organizacija.

Grupa 484 je nastavila da podržava proces kreiranja i usvajanja Nacionalne strategije za mlade. Prošle godine smo počeli sa nadgledanjem i podrškom 3 resurs centra – 3 omladinske NVO. U maju 2008. godine, još 8 organizacija se priključilo i bilo je ukupno 11 organizacija čiji je rad pratila Grupa 484. Svaka od ovih organizacija je imala različite aktivnosti na promovisanju procesa usvajanja i implementacije Nacionalne strategije za mlade. Grupa 484 je obavljala redovne monitoring posete svim događajima i aktivnostima koje su ove organizacije izvodile. Te posete su obavljane jednom mesečno, a takođe su obavljane i dodatne posete projektnim aktivnostima.

Rezultat je bio: obezbeđena tehnička i konsultativna pomoć organizacijama putem 50 monitoring poseta.

Partneri su nam bili: Ministarstvo omladine i sporta i lokalne nevladine organizacije.

3.3 ZAGOVARAČKA INICIJATIVA ZA MANJINE

Započeta je krajem godine pod sloganom Ne prolazi ulicom bez traga

Namera je: poboljšanje realizacije manjinskih prava i interetničkog dijaloga u Srbiji osnaživanjem postojećih lokalnih inicijativa mladih u zagovaranju i umrežavanju.

Projekat pod ovim imenom **biće realizovan** u 9 odabranih gradova u Srbiji i trajeće do kraja 2009.

U 2008. godini smo formirali organizacijski tim za ovu temu, izradili planove za dalje, napravili propozicije konkursa za mlade liderе. U idućoj godini pred nama je: izbor mladih aktivista i političkih lidera, sedmodnevni kamp, instruktivni seminari, zagovaračke kampanje u lokalnim zajednicama, prezentacija statusa manjina i stepena razvoja interetničkog dijaloga na nacionalnom nivou – sastanci sa važnim akterima, izložba i okrugli sto, izrada i distribucija publikacije i web prezentacija sa primerima dobre prakse.

Radimo uz podršku Delegacije Evropske komisije – EIDHR u Srbiji i u partnerstvu sa Centrom modernih veština.

KONKURSKO!

Tvoj grad može da postane primjer otvorenosti
Znaš da možeš promeniti svet samo ako
počneš od svoje ulice.

Prisluštu li u sklopu e-jedinstvenog konkursa:
»novi način „Ulica opira grada“«
»predlog male lokalne akcije kojom demonstrate različitost u veloj sredini i bez prelaza«
»analiza utvrđenja prava manjina«

Grupa 484 i Centar modernih veština će vam omogući:
»pružanje i saradnju sa mladima širom zemlje«
»izdvajanje vlastitih organizacija-deputacija, medijskog nastupa i socijalnog marketinga«
»sticanje i praktikovanje liderskih, analitičkih i zapovedarskih znanja i vještina«

Ustav konkursa:
– konkurs je namenjen mladima od 17 do 25 godina
– na konkurs se prijavljuju timovi od 3 osobe
– rok za prijmu je 15. februar 2009. godine

Primeri istraživanja i analize:
Građanski aktivizam u Srbiji
Građanski aktivizam u Srbiji

Znaš da možeš promeniti svet samo ako počneš od svoje ulice

4. Organizacijski razvoj

4.1 DUGOROČNA SARADNJA I PARTNERSTVA

U 2008. smo održali saradnju sa našim dugogodišnjim partnerima. Radimo sa CCFD-om, koji podržava Grupu 484 od njenog osnivanja ojačavajući naše volontere i interkulturni dijalog mlađih. Nastavili smo saradnju sa Balkanskim fondom za demokratiju u oblasti migracionih trendova u Jugoistočnoj Evropi i mogućnošću korišćenja njihovih potencijala za razvoj regiona. Takođe smo produžili saradnju sa Fondom za otvoreno društvo Srbija u oblasti vizne liberalizacije, a ovu saradnju čemo produbiti u 2009. sa regionalnim projektom na ovu temu. Mot fondacija je nastavila da finansijski podržava naše programe i institucionalni razvoj.

I ove godine smo obezbedili sredstva Evropske komisije kroz program EIDHR. Produbili smo našu saradnju sa UN agencijama i OEBS kroz nekoliko zajedničkih projekata. Takođe smo uspešno razvili saradnju sa ISC-om, kroz projekat *Zagovaranje za zakon o socijalnom stanovanju*.

Inicirali smo prijavljivanje projekta *Civilno društvo i smanjenje siromaštva u Srbiji* kod Vlade Norveške koji planiramo da sprovedemo sa 6 drugih kontakt organizacija civilnog društva za smanjenje siromaštva i Institutom za održive zajednice (ISC) kao vodećom organizacijom.

Dalje smo osnažili našu saradnju sa Vladom Srbije i institucijama kroz našu ulogu kontakt organizacije civilnog društva za smanjenje siromaštva izbeglih i raseljenih lica. Posebno dobra saradnja i komunikacija je uspostavljena sa Komesarijatom za izbeglice, Ministarstvom za Kosovo i Metohiju i kabinetima potpredsednika Vlade Republike Srbije Božidara Đelića i Jovana Krkobabića. Srećni smo što sarađujemo sa mnogobrojnim organizacijama civilnog društva i zajedno realizujemo različite projekte.

Naša organizacija neprekidno podiže svoje profesionalne kapacitete, angažuje kvalitetne saradnike i povećava volontersku mrežu. Naše zagovaračke aktivnosti su priznate u zemlji, regionu i Evropi. Miodrag Shrestha je postao član Saveta za evropske integracije Vlade Republike Srbije, a Vladimir Petronijević je izabran za člana Upravnog odbora ECRE, kao predstavnik regiona Jugositočne Evrope. Upravni odbor Grupe 484 dobio je novog člana, Tanju Miščević

Tanja Pavlović

Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. Kontinuitet u saradnji sa Vladom Republike Srbije kroz: **saradnju sa Ministarstvom omladine i sporta**, tj. kroz naš doprinos izradi Nacionalne strategije za mlade i Akcionom planu i **saradnju sa Timom potpredsednika Vlade za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva** koja je svoj vrhunac imala u Konferenciji za Dan izbeglica.
2. **Naša istražnost u radu sa povratnicima po sporazumima o re-admisiji** kao polulajom koja ne samo što je nevidljiva nego i želi da ostane nevidljiva.
3. **Regionalna saradnja u istraživanju migracija** – kroz koju jedna velika svetska i evropska tema (tema migracija) postaje predmet zajedničkog rada partnerskih organizacija i institucija Jugoistočne Evrope.
4. **U saradnju sa privrednim sektorom** uložili smo veliki rad i saradnja sa fondacijom UNIDEA je kruna tih naših napora u 2008.
5. Odjek koji je naš projekat *Kofer za budućnost, moj, tvoj, naš* imao kod učesnika, u javnosti, kod donatora (Evropska komisija). Velika je satisfakcija da je naš model rada sa mladima prepoznat i prihvacen kao kvalitetan kod onih koji su merodavni da ga procenjuju.

Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Istakla bih tri stvari koje su meni važne: dobra atmosfera, samostalno određivanje aktivnosti na osnovu konteksta u kojem radimo i potreba na terenu (a ne na osnovu donatorskih zahteva) i „pionirstvo“ u mnogim oblastima. Atmosfera je kao kod kuće, pa te „dobre vibracije“ širimo i izvan organizacije i nekako nam se vraćaju iz svih sektora – iz nevladinog, donatorskog, vladinog i privrednog. Trenutno se radujem pionirskom osećaju istraživanja migracija koji je mnogo sveobuhvatniji fenomen nego što su ljudi na ovim prostorima skloni da vide i razumeju.

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Teško mi pada što zbog puna posla ne stižemo više da razmenjujemo što se dešava u pojedinim projektima i da bolje organizujemo elektronsku dokumentaciju kako bi informacije sa svih projekata bile lako dostupne. Nedostaje mi i vremena da se nakon svake veće održane aktivnosti malo poradujemo, umesto što odmah „jurimo“ u realizaciju novih aktivnosti. Tako da tek kada pišemo godišnji izveštaj postajem svesna koliko smo mnogo lepih stvari uradili.

4.2 SARADNJA SA PRIVREDOM

Uspostavili smo saradnju sa poslovnim sektorom u realizaciji prava migranata i ranjivih grupa.

Grupa 484 je u ovom periodu imala vrlo aktivnu komunikaciju sa privrednim sektorom u Srbiji.

Imala je priliku da predstavi svoje programe i rad predstavnicima privrednog sektora na Sajmu organizacija civilnog društva, u organizaciji Agencije za saradnju sa nevladinim organizacijama i evropsku harmonizaciju pri upravi Grada Beograda. Najznačajniji kontakt ovom prilikom, Grupa 484 je ostvarila sa kompanijom Coca-Cola Hellenic gde su se prepoznali zajednički interesi u podršci mladima, posebno iz socijalno ugroženih grupa. Ubrzo nakon sajma Grupa 484 je realizovala tradicionalno obeležavanje Svetskog dana izbeglica upravo zahvaljujući podršci ove kompanije. Ovom prilikom otpočeti su i razgovori za dugoročniju saradnju u 2009. godini.

Nastavili smo saradnju sa Smart Kolektivom i Pontis fondacijom iz Bratislave na projektu *Podrška održivosti NVO u Srbiji: primena slovačkog iskustva u sektoru korporativne društvene odgovornosti*, koju je finansiralo Ministarstvo spoljnih poslova Republike Slovačke, preko Programa za razvoj pomoći Vlade Slovačke (SLOVAKAID). Učestvovali smo u treningu *Kako napisati dobar predlog projekta za biznis?* Takođe smo učestvovali i u predstavljanju civilnog društva sektoru privrede *Partnerstvo za uspeh*, u prostoru kompanije Telenor. Priliku da se predstavi sektoru privrede dobitilo je samo još 16 organizacija civilnog društva, a Grupa 484 predstavila je program za mlade "Mi i Oni Drugi".

Tom prilikom uspostavljen je direktni kontakt sa gotovo svim prisutnim predstvincima kompanija i fondacija iz privrede: Societe Generale, Colliers International, VIP Mobile, Telenor, Telekom fondacija, Delta Humanitarni fond, EPS, Američka privredna komora u Srbiji i Erste Banka.

Prilikom održavanja Foruma "Beograd - duša Evrope" (3. i 4. oktobra 2008.) Grupa 484 imala je prilike da doprinese raspravi o konkretnim koristima od integracije civilnog društva i kulture u biznis strategije i svoje materijale predoči učesnicima Foruma Beograd u organizaciji Kulturnog fronta.

Ove godine smo uspostavili tešnju saradnju sa dva poslovna partnera – kompanijom Holcim i UniCredit Bankom kroz njihovu fondaciju Unidea.

Holcim Serbia organizovao je konkurs „Partnerstvo za budućnost“ u namjeri da podrži različite inicijative, programe i projekte, u funkciji razvoja iz, oblasti obrazovanja, kulture i održivog razvoja, koji treba da budu realizovani na teritoriji opštine Paraćin. Grupa 484, u partnerstvu sa organizacijom Centar za komunikaciju "Pravda" iz Paraćina, aplicirala je i bila izabrana na ovom konkursu sa projektom *Ko kaže da ne možemo – podizanje konkurentnosti ranjivih grupa mlađih na tržištu rada*. Nažalost, zbog različitog pristupa radu morali smo da odustanemo od partnerstva sa organizacijom iz Paraćina, a time i od realizacije projekta.

Fondacija Unidea je izabrala Grupu 484, humanitarnu organizaciju Divac i Narodnu kancelariju Predsednika Republike za svoje partnere u Srbiji, za realizaciju programa „Migracije“, čiji je glavni cilj podizanje svesti i kulture o migracijama, zbog toga što je ta tema jedna od najaktuuelniji i najvažnijih tema našeg doba. Složili smo se da Unidea podrži dvogodišnji projekat Ekonomski i socijalna integracija izbeglica i raseljenih iz kolektivnih centara (projekat EaSIER).

4.3 UČEŠĆE NA KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA, SASTANCIMA

Razvili smo individualne i organizacijske kompetencije kroz učešće na treningima, seminarima, konferencijama, konsultativnim sastancima i ostalim događajima na kojima smo imali priliku da sretnemo kolege i eksperte i razmenimo iskustva i naučimo jedni od drugih. Za nas su najvažniji bili:

- U periodu 1 - 4. aprila 2008. godine u Madridu je odrzan seminar o migracionim kretanjima u Evropi. Seminar je održan povodom 25-godišnjice Pokreta za mir (MPDL). Vladimir Petronijević, ispred Grupe 484 učestvovao je na panelu posvećenom Jugoistočnoj Evropi i prezentovao migraciona kretanja u Republici Srbiji. Seminar je imao za cilj da ukaže na migracione fenomene u Evropi, ali i pogubne efekte migracione politike EU.
- Na preporuku CCFD (Comité Catholique contre la Faim et pour le Développement), kancelarija Sekretara III svetskog socijalnog foruma o migracijama pozvala je Danila Rakića, istraživača Grupe 484 da prisustvuje ovom događaju, od 11. do 13. septembra, 2008. godine u Madridu, Španija. Više od 1500 učesnika iz celog sveta prisustvovalo je ovom skupu, a Danilo Rakić je bio jedini predstavnik Srbije. Glavna tema Foruma je bila „Naši glasovi, naša prava. Za svet bez zidova“.
- 30 - 31. oktobra 2008. godine, održan je ECRE Polugodišnji generalni sastanak (BGM) *Evropska solidarnost: podizanje standarda zaštite*. Sastanak se bavio različitim temama vezanim za poboljšanje uslova prijema tražilaca azila u Evropi, upravljanje granicama i prihvatom tražilaca azila na aerodromima. Na sastanku su izabrani novi članovi Upravnog odbora ECRE, uključujući Vladimira Petronijevića, koji će predstavljati

Na slici: Konferencija za novinare Fondacije Unidea
Milion evra donacije za Srbiju

region Jugoistočne Evrope sledeće 4 godine.

- U periodu 26 - 29. novembra. 2008. godine u Bukureštu je održana konferencija Migracije u Evropi u organizaciji OSI Rumunija. Konferenciji su prisustvovali predstavnici OSI organizacija i civilnog društva iz Jugoistočne i Istočne Evrope. Vladimir Petronijević predstavio je migraciona kretanja u Republici Srbiji, a na sastanku je zaključeno da je potrebno ujediniti napore civilnog društva u Evropi kako bi migracioni fenomen bio sagledan na svobuhvatan način.
- Zamenica direktora, Tanja Pavlov je od 4. do 6. decembra učestvovala na Wilton Park konferenciji „Budućnost migracija”, koja je organizovana u saradnji sa Institutom za javna istraživanja (IPPR). Ekspertri iz 26 zemalja, uključujući Kinu, Keniju, Jamajku, Poljsku i Bangladeš, okupili su se da bi razmotrili ključne trendove, predviđanja i uticaje na države i regione za narednih 20 godina. Ekonomski potrebe zemalja porekla i prihvata, pojava novih tržišta i odnos između tržišnih tokova i migratornih kretanja obeležili su debate o upravljanju granicama i integraciji.
- Konferencija Danskog saveta za izbeglice (DCR) *Konsolidovan pristup dobrovoljnem povratku iz Evrope potpomognutim nevladinim organizacijama*, Kopenhagen, 23.-24. januar.

Ostali skupovi u kojima smo učestvovali:

- Peta godišnja Skupština Federacije nevladinih organizacija (FENS), pod nazivom *Ako ne Evropa - onda šta?*, Beograd, 26 - 27. januar;
- Trening Instituta za održive zajednice *Finansijsko izveštavanje*, Beograd, 9. april;
- Seminar o socijalnoj zaštiti i procesu socijalne inkluzije, Beograd, 15. april;

- Konferencija *Razvoj civilnog društva u Jugoistočnoj Evropi: zajednička izgradnja Evrope*, Brisel, 17-18. april;
- Konferencija *Socijalna inkluzija etničkih grupa kroz obrazovanje i obuku / elementi dobre prakse*, Skoplje, 22. april;
- Tematski seminar EES *Bolji pristup tržištu rada za ljudе na marginama, sa specijalnim naglaskom na ljudе sa migrantskim i manjinskim poreklom*, Brisel, 29. april;
- Okrugli sto *Civilno društvo u Srbiji – izazovi budućnosti*, Beograd, 11. mart;
- Okrugli sto *Zagovaranje za prava na zdravstvenu zaštitu*, Sofija, 14-19. april;
- Međunarodna konferencija *Edukacija za interkulturni dijalog*, Nova Gorica, 7-9. maj;
- Seminar *Potreba za poboljšanim procesom povratka – sa posebnim osvrtom na to kako obezbediti doстојanstven povratak*, Kopenhagen, 14-15. maj;
- Peti redovni sastanak *Kancelarije za evropske integracije Vlade Srbije i partnerskih nevladinih organizacija*, Beograd, 6. maj;
- Edukacija romskih medicinskih medijatora, Beograd, 5 -7. maj;
- Edukacija *Kako napisati dobar projekat za biznis?*, Kragujevac, 19-20. maj;
- Konferencija *U srcu Evrope* i ECRE - polugodišnji generalni sastanak, Brisel, 3 - 5. jun;
- Evropski Forum: *Učenje o ljudskim pravima i demokratiji u evropskim multikulturalnim društvima, trening seminar o ljudskim pravima*, Berlin, Nemačka, 10 -15. jun;
- Okrugli sto *Studija o životnom standardu*, Beograd, 27. jun;
- Okrugli sto *Naši glasovi, naša prava. Za svet bez zidova*, Madrid, 11-13. septembar;

Zorica Živojinović

Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. **Konferencija za Dan izbeglica:** participativan način rada, dinamika celog događaja, veliki doprinos svih učesnika: predstavnika Vlade, međunarodnih organizacija i izbegličkih udruženja.
2. Broj korisnika psihosocijalne podrške – **povratnika po sporazumima o readmisiji:** 3500 dece, adolescenata i odraslih u 21 gradu.
3. **Izgradili smo kapacitete za rad sa povratnicima.**
4. **Lokalne akcije sa mladima koje spajaju aktivizam i kreativnost – ulični događaji, izložbe, različite dramske i muzičke forme u desetinama gradova.**
5. **Druga dodela nagrade Jelena Šantić festivalu Slobodna zona.** Nagradu dodeljuje Fond Jelena Šantić ali je to rezultat prethodnog zalaganja Grupe 484.

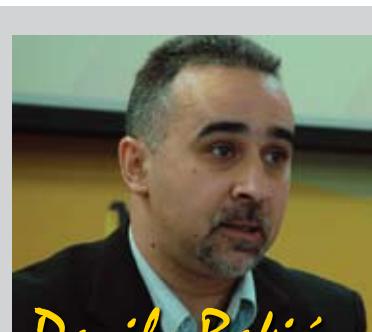
Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Zbog ulaska u novu temu (readmisija), rad sa novom ciljnom grupom (povratnici), u novim gradovima, po novom konceptu psihosocijalnog programa za žene i decu. Sve to je značilo mnogo učenja i to ovaj posao čini uzbudljivim i izazovnim.

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Zbog situacija u kojima su mi se ljudi sa terena obračali a ja bila nemoćna da izadem u susret njihovim pitanjima i potrebama. Posao rukovođenja velikim projektom podrazumeva i taj problem da mnogo ljudi gleda u vas i čeka rešenje i onih problema koji realno izlaze iz okvira vaših nadležnosti.

- Seminar *Dani evropske baštine - potencijalni izvori finansiranja institucija kulture*, Beograd, 11 -13. septembar;
- Okrugli sto *Pristup pravosuđu, imovini, socijalnim i ekonomskim pravima interno raseljenih lica*, Kopaonik, 17-19. septembar;
- Okrugli sto *Mirovno obrazovanje za stabilno društvo – saradnja državnih institucija i organizacija civilnog društva (OCD)*, Beograd, 19. septembar;
- Konferencija *Sajam NVO za biznis sektor - partnerstvo za uspeh*, Beograd, 29. septembar;
- Sastanak mreže EUROPEACE (European Project for Ethnic and Cultural Equality), London, 29. septembar - 2. oktobar;
- Okrugli sto *Forum Beograd - duša Evrope*, Beograd, 3-4. oktobar;
- Seminar *Podrška evropskim integracijama kroz promociju alternativne ekonomije i socijalne kohezije u Republici Srbiji*, Beograd, 8. oktobar;
- Konferencija *Kultura jednakosti - unapređenje inkluzije osoba sa invaliditetom u rad i programe javnih ustanova u Srbiji*, Beograd, 8-10. oktobar;
- Okrugli sto *Forum o aktuelnim tematikama u sektoru mentalnog zdravlja*, Beograd, 10. oktobar;
- Seminar *Učestvovanje u Programu za zapošljavanje i socijalnu solidarnost Evropske zajednice, progres 2007-2013*, Beograd, 14 -15. oktobar;
- Konferencija: *Rešenje problema izbeglica i put u Evropsku uniju*, Beograd, 27. oktobar;
- Konferencija ECRE *Evropska solidarnost: poboljšanje standarda zaštite*, Pariz, 30 - 31. oktobar;
- Okrugli sto *Da li nam je potrebna umetnost za sećanje?*, Beograd, 7. novembar;
- UNITED konferencija: *Evropa se gradi: zamislite našu budućnost bez mržnje!*, Beograd, 4 - 9. novembar;
- Trening Instituta za održive zajeđnice na temu *Mediji i komunikacija*, Beograd, 6 - 7. novembar;
- Konferencija *Predstavljanje Saveta za regionalnu saradnju*, Beograd, 10. novembar;
- Međunarodna konferencija o srpskoj dijaspori i razvoju matične države, Beograd, 18 -20. novembar;
- Radionica o migracijama i zapošljavanju migranata i Drugi ekspertska sastanak CPESSEC o regionalnom kretanju radne snage, migracijama i zapošljavanju mlađih, Beograd, 26 - 27. novembar;
- Trening za trenere - javno zagovaranje, Beograd, 4 - 7. decembar;
- Konferencija: *Otvoreno o povratku*, Beograd, 11. decembar;
- Sastanak Radne grupe Evropskog saveta za izbeglice i azil (ECRE) za povratak, Beograd, 11. decembar;
- Radna grupa *Regionalna saradnja Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji*, Beograd, 15 - 16. decembar;
- Edukacija: *Monitoring budžetskih politika*, Beograd, 24. decembar;

Danilo Rakić

Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. „KOCD“ – kao projekat kroz koji je Grupa potvrdila svoju relevantnost u rešavanju problema prisilnih migracija... posebno smo, obeležavanjem Svetskog dana izbeglica, iskoristili priliku da promovišemo temu prisilnih migracija ali i Grupu 484 kao organizaciju...
2. Mnogo aktivnosti sa povratnicima i za povratnike. Isprofilisali smo se kao vodeća organizacija u toj oblasti. U 2008. godini smo bili „u zenitu“ kada je o ovoj temi i ovoj ciljnoj grupi reč.
3. U javnosti je prepoznat naš zagovarački kapacitet: izverzirani smo da u formi policy papira sistematizujemo problem. Neki naši dokumenti služe kao vodič za akcije...
4. Četvrti put za redom učestvovali smo u izradi godišnjeg izveštaja Američkog komiteta za izbeglštvo i egzil - inače je to najcitiranjiji svetski izveštaj o ljudima u egzilu i izbeglicama. Izveštaj je prvi put imao javnu promociju u Beogradu.
5. Izveštaj za belgijski Caritas o povratnicima po sporazumima o readmisiji našao je na širok prijem kod međunarodnih organizacija koje se bave temom migracija u EU.

Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Grupa 484 je jedna od retkih organizacija po tome što ono što promoviše spolja (humanost, civilizovanost, poštovanje integriteta ljudi - ljudskih prava...) uspostavlja kao sopstvenu organizacijsku kulturu! Lično sam dosta putovao i imao značajne susrete u zemlji i u Evropi i to su dragocena iskustva.

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Dešavalо mi se da se ogrešim o kulturu organizacije (koju sam upravo pohvalio)... naravno, dešavalо se to i drugima.

5. Događaji

U Lokalnoj zajednici

- *Međunarodni dan izbeglica (20. jun)*

Grupa 484 je organizovala akciju za decu i odrasle pod nazivom *Prepkivanje*, na Kalemegdanu, na platou ispred paviljona Cvijeta Zuzorić. Učesnici su bili deca iz kolektivnih centara za raseljene u Mirijevu. Njihovi članovi porodica, volonteri, i predstavnici Grupe 484 i predstavnici institucija sa opštine Palilula, kao i posetioци Kalemegdana su učestvovali u ovom događaju.

Kroz ovaj program, želeli smo da pokažemo kreativnost te dece i njihov potencijal i kapacitet da doprinesu životu zajednice u kojoj žive, čak i onda kada su siromašni. Najčešće asocijacije na siromaštvo u Srbiji su – kartonske kuće, sakupljanje papira i otpada. Zajedno sa drugim posetiocima, deca su koristila stari papir za pravljenje raznih produkata: idealnog grada, predmeta za svakodnevnu upotrebu, odeće, razglednica i drugih suvenira.

- *Informisanje građana o socijalnom stanovanju (19. novembar)*

Organizovali smo javni događaj na Trgu Republike u Beogradu sa ciljem uključivanja šire javnosti u debatu o socijalnom stanovanju. Akciju „Stanovi u proceduri“ smo realizovali u saradnji sa Punktom za umetnički eksperiment i studentima Akademije lepih umetnosti. Građani su pomagali stu-

Ulična akcija Stanovi u proceduri

dentima da montiraju a potom i premeštaju improvizovane zgrade da bi zatim spontano počeli u njih i da se „useljavaju“, označavajući svoj željeni stan samolepljivim papirićima sa svojim imenima, a ponekad i imenima ljudi sa kojima bi želeli da žive. Pored umetničke strane akcije, naši volonteri su informisali znatiželjne prolaznike o socijalnom stanovanju i anketirali ih kako bi saznali šta oni vide kao moguća rešenja za uvođenje reda u stambenu politiku Republike Srbije.

- **Međunarodni dan volontera (5. decembar)**

Priredili smo knjigu *Ako ti treba ljubav*, Andelka Radojlovića, dugogodišnjeg korisnika naših programa za decu i mlade sa posebnim potrebama. Promocija ove knjige okupila je mlade volontere iz svih programa, kao i naše saradnike, u galeriji Ozon, na Dan volontera, 5. decembra.

- **Međunarodni dan ljudskih prava (10. decembar)**

Grupa 484 se pridružila obeležavanju Danu ljudskih prava koji je organizovale agencije UN na Trgu Republike u Beogradu, 10. decembra.

- **Međunarodni dan borbe protiv siromaštva (17. oktobar)**

Kao i svake godine, Narodna skupština Republike Srbije je na Dan borbe protiv siromaštva imala zasedanje na kojem su prisustvovali i predstavnici Grupe 484.

- **Dodela nagrade Fonda „Jelena Šantić“ (22. mart)**

Nagrada Fonda Jelena Šantić ustanovljena je radi afirmacije umetničkih ostvarenja koja sadrže poruke mira, tolerancije, razumevanja i solidarnosti.

Nagrada je dodeljena 2006. i 2008. godine.

NAGRADA FONDA „JELENA ŠANTIĆ“ SLOBODNOJ ZONI

(Iz obrazloženja žirija)

Nagradu Fonda „Jelena Šantić“ za 2008. godinu dobio je program „Slobodna zona“ Kulturnog centra Rex.

Nagrada se dodeljuje „Slobodnoj zoni“ za aktivnosti u 2007. godini, i to - filmskom festivalu u Beogradu, filmskom i tribinskom programu u gradovima Srbije i istoimenom programu za srednje škole.

Žiri je posebno imao u vidu činjenicu da je „Slobodna zona“, u trećem ciklusu svoga postojanja, uspela da proširi obim svoga prisustva u javnom životu Beograda i Srbije a da održi najviši nivo kvaliteta, kako odabrane filmske produkcije, tako i pratećih programa...

Smatramo da je naša javnost, zahvaljujući „Slobodnoj zoni“, imala dragocenu mogućnost da vidi veliki broj angažovanih savremenih filmova i da učestvuje u raspravama koje su ti filmovi pokrenuli. Na taj način, suočavali smo se sa činjenicom da: ma koliko u ovoj sredini bili skloni da verujemo da su naše društvene teme i nevolje - samo naše i uvek najveće, delimo ih sa celim svetom a samim tim i pravednu borbu za njihovo prevladavanje, što je zdravo i otrežnjujuće.

Kvalitetom odabrane filmske produkcije i tematskim usmerenjem ka zaštiti ljudskih prava, akteri „Slobodne zone“ na najpotpuniji način su demonstrirali umetnički i društveni angažman kakav je Jelena zagovarala i time zaslužili nagradu „Jelena Šantić“.

Članovi žirija: Vojin Dimitrijević, predsednik, Goranka Matić, Mira Otašević, Nataša Rašić i Tanja Pavlov

U Beogradu, marta 2008.

- **Organizovanje podele novogodišnjih paketića raseljenoj deci iz kolektivnih centara, deci povratnicima iz Zapadne Evrope i deci iz lokalne romske populacije.**

Novogodišnja predstava *Kako je Melita izmislila Deda Mraza* u pozorištu Duško Radović izvedena je 20. decembra. Nakon predstave 110 dece je dobilo novogodišnje paketiće. Predstava je u potpunosti realizovana kao donacija pozorišta. GSP je obezbedio transport za decu sa Avale bez nadoknade troškova.

- **Poseta kolektivnim centrima u Resniku i Mirijevu 27. decembra** u trajanju od 11 do 18h, gde je izvedena novogodišnja predstava mladih iz Mirijeva. Tom prilikom je dodeljeno 104 novogodišnja paketića. GSP je obezbedio transport mladima iz Mirijeva za potrebe realizacije programa bez nadoknade.

(Poseta kolektivnim centrima u Kaluđerici i Grockoj obavljena je 14. januara 2009. Tom prilikom dodeljeno je 72 novogodišnja paketa.)

Ove novogodišnje aktivnosti omogućili su: Pozorište Duško Radović, GSP Beograd, Jaffa AD

Crvenka, Swisslion Takovo, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

Aкционо planiranje

Proces akcionog planiranja smo organizovali u obliku trodnevnog seminara van Beograda (Trudelj), početkom jula (16-18). Facilitorka i konsultantkinja je bila Vesna Cipruš, kao i na našem prvom strateškom planiranju. Akciono planiranje je počelo predstavljanjem stepena realizacije Grupinog Strateškog plana 2007 - 2009 i Akcionog plana 2008 od strane zamenice direktora, Tanje Pavlov. Zatim je naš istraživač Danilo Rakić predstavio ključne aktere a naš projektni koordinator Siniša Volarević je predstavio sve važne međunarodne i domaće strategije i dokumente, važne za našu oblast rada. Nakon prezentacija, analizirali smo važne aktere i kontekst u kome radimo. Na osnovu prezentacija i analiza, izradili smo Akcioni plan za 2009. godinu.

Programski Akcioni plan za 2009. godinu je bio predstavljen i odobren od strane Upravnog odbora 27. novembra 2008. godine.

Na suprotnoj strani: Dodela nagrade „Jelena Šantić“.

Na slici ispod: Podela novogodišnjih paketića deci raseljenoj sa Kosova i Metohije, u kolektivnom centru „GIK Banat“ u Grockoj.

Nataša Ceribarić Ljubomirović

Pet najupečatljivijih momenata u radu Grupe 484 u 2008. godini?

1. **Akcija Prepakivanje**, na Kalemegdanu, 20. juna.
2. **Ubedljiv završetak projekta Palilula, naša kuća**: petojezični rečnik namenjen povratnicima koji su i korisnici i saradnici sa radošću prihvatali, kao i sadržajan okrugli sto o povratnicima u Srbiju.
3. **Saradnja sa Ministarstvom zdravlja**, posebno sa dr Dubravkom Šaranović koja je je Grupu 484 uključila u realizaciju edukativnih programa Ministarstva za zdravstvene radnike koji rade sa osjetljivim grupama.
4. **Policy papir - Uloga NVO u primarnoj zdravstvenoj zaštiti** - napisan na inicijativu Balkan Primary Health Care Policy i ugrađen u politiku Ministarstva zdravlja.
5. **Rad sa volonterima**, posebno saradnja sa Fakultetom političkih nauka koja je početkom 2009. godine krunisana memorandumom o saradnji između Grupe 484 i Fakulteta.

Zašto je bilo dobro biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Zbog ljudi. Volim ljudе sa kojima radim. Doživljavam Grupu kao kuću. Radujem se kad idem na posao. Volim da radim u Grupi jer ljudi nisu sebični, dele stvari. Koriguju se kad pogreše, i sama to činim – okruženje podstiče na takvo ponašanje. Rad u grupi mi dozvoljava da ispoljam svoju kreativnost u profesionalnom smislu.

Zašto je bilo teško biti u Grupi 484 u 2008. godini?

Blaga neizvesnot, ali šta je danas pa izvesno??? Finansiranje je vezano za projekte... (mene su zvali da pređem na „sigurnije“ a dobro mesto, nisam se odazvala, ostala sam u Grupi).

6. Grupa 484 i saradnici

Izvršni direktor:

Miodrag Shrestha

Zamenica direktora:

Tanja Pavlov

Koordinatori/ke programa:

Zorica Živojinović

Vladimir Petronijević

Gordan Velev

Programski tim:

Danilo Rakić

Zagorka Aksentijević

Siniša Volarević

Nataša Ceribašić Ljubomirović

Snežana Krstanović

Leposava Mitrović

Marko Aksentijević

Kancelarija:

Jovana U. Krstić

Branka Antanasijević

Jasmina Sinobad

Prevodilac:

Nataša Grba Singh

Logistička podrška:

Dejan Trbušković

Informatička podrška:

Vladimir Radulović

Dragana Radulović

Stazistkinje:

Laura Magdalena

Mina Prokić

ČLANOVI/CE UPRAVNOG ODBORA GRUPE 484

- **Nataša Rašić** - pravna savetnica / Antidiskriminacioni projekat, UNDP
- **Vesna Cipruš** - konsultantkinja
- **Irina Subotić** - profesorka Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Odeljenje za istoriju umetnosti
- **Vojin Dimitrijević** - profesor Pravnog fakulteta u Beogradu, izvršni direktor Beogradskog centra za ljudska prava
- **Zoran Hamović** - vlasnik i direktor izdavačke kuće CLIO
- **Vera Kovačević** - konsultantkinja za projekte smanjenja siromaštva, Centar za liberalno demokratske studije
- **Tanja Miščević** - vanredni profesor na Fakultetu političkih nauka u Beogradu

NAŠI SARADNICI SU BILI:

Adnan Dizdarević, Adnan Turković, Aleksandar Nikolovski, Aleksandra Asprovska, Aleksandra Džipković, Aleksandra Matić Marković, Aleksandra Takač, Aleksandra Živković, Alija Ljumtirije, Alma Jerebičanin, Alma Smailbegović, Altena Asanović, Ana Čekerevac, Ana Pantić, Ana Pavlović, Andrea Kaitović, Anesa Derdemez, Angelina Mišina, Anna Krasteva, Ankica Biban, Asim Bećirović, Bajram Etem, Belkisa Beganović, Besim Beganović, Biljana Kovačević, Biljana Popović, Biljana Rakić, Biljana Vuković, Bojana Prvulj, Bojana Stamenković, Borivoj Kiselački, Budimir Lončar, Danica Jovanović, Danica Mihailović, Danijela Dalipović, Darko Bursać, Dejan Bajramović, Dejan Mijin, Dejan Živković, Dimitrije Gligorijević, Dimir Bushati, Dragan Dinić, Dragan Petković, Dragan Protić, Dragan Rankov, Dragan Stepanović, Dragana Marković, Dragana Stanković, Dragana Stošić, Dragica Rondaš, Draženka Čelebičanin, Draško Marinković, Dubravka Stajić, Đura Simić, Đurđina Jovanov, Dušan Todorović, Dušica Mašić, Duška Bajić, Džamailj Goruždić, Edina Martinović, Edisa Arnautović, Emanuela Miletić, Emil Bektaši, Emin Idruzović, Emina Imamović, Enes Salković, Faruk Doličanin, Fatima Alić, Fatima Topanica, Filip Milenović, Goran Hasanović, Goran Hasanović, Gordana Balaban, Gordana Kostić, Gordana Pantović, Hamid Pepić, Harun Preljević, Husein Krijestorac, Ibrahim Mehmedović, Ifet Kovačević, Igor Vujović, Indira Kuburović, Irena Rašić, Iva Kljakić, Ivana Bogićević Leko, Ivana Jovanović, Ivana Radović, Jadranka Kragulj, Jasmina Dinić, Jasmina Rajković, Jasna Savić, Javorka Randelović, Jelena Halabrin, Jelena Stamenković, Jelena Stamenković, Jelisaveta Todorović, Jovanka Rogulja, Jovica Đorđević, Kemal Bajrović, Kosana Belić, Ksenija Petovar, Lidija Belesić, Ljiljana Cvetanović, Ljiljana Drajić, Ljubinka Simić, Ljumtirije Alija, Luka Knežević Strika, Luka Lukić, Maja Drča, Maja Saitović, Maja Stojanović, Maja Vasilić, Majda Kljako, Marija Dženovljjanović, Marija Maksimović, Marija Manić, Marija Popović, Marija Randelović, Marija Simić, Marina Nikolić, Marina Vojnović, Maša Tilinek, Mehmedalija Tandirević, Mejrema Dzigal, Melisa Hamidović, Mersija Brbutović, Mevludin Rovčanin, Milena Antonović, Milena Pečanin, Milica Ponjavić, Milijana Arsić, Milijana Stanković, Milka Tošić, Miloš Đajić, Milovan Marinković, Miodrag Manasijević, Miodrag Nedeljković, Miodrag Veldi, Mirjana Kovačević, Mirjana Milošević, Mirko Jankelić, Miroslav Vasić, Mirsada Tripković, Mirzet Maličević, Mladen Đurić, Muamera Kahrimanović, Mujesira Mehmedović, Munira Muslić, Naca Kadrijević, Nada Mirković Petrović, Nadežda Marković, Nail Kajević, Naila Osmanović, Nedžad Nezirović, Nela Vujsić, Nenad Marković, Nenad Stojanović, Nevzeta Rondić, Nikola Andonović, Nikola Radojčić, Olivera Otašević, Omer Asotić, Radica Stanković, Radmila Dimić, Radmila Gava, Radmila Homanov, Radmila Mehmedović, Radmila Stanišić, Radosava Raičević, Razija Kladničanin, Renata Kovalik, Ružica Marjanović, Safet Barjaktarević, Safet Osmanović, Samir Vucelj, Sanela Kamberović, Sanela Planić, Sanja Stamenković, Sanja Tatić Janevski, Saša Tomić, Sava Šajin, Sinan Derdemez, Sinančević Zuhra, Slađana Milošević, Slavica Davidović, Slavica Mrdja, Slavica Selimović, Slobodan Marković, Slobodanka Petrović, Slobodanka Rebrača, Snežana Skoko, Snežana Stojiljković, Sonja Šimon, Suada Licina, Suada Mehović, Sunčica Macura Milovanović, Sunčanica Skupnjak, Suzana Dobre, Suzana Radojčić, Suzana Radovanović, Suzana Stojanović, Suzana Vasić, Svetlana Radosavljević, Svetlana Vuković, Tanja Kolarov, Tanja Kuburović, Tatjana Nikolić, Tatjana Rajić, Tijana Alijević, Tijana Mojsin, Valentin Arinton, Vera Kurtić, Vera Zorčić, Verica Crnogorac, Verica Minić, Vesna Stanković, Violeta Blagojević, Violeta Ristić, Violeta Simić, Vladimir Grečić, Vladimir Ludoški, Vladimir Petrović, Vojislav Mladenović, Vojkan Okičić, Zanko Kadrijević, Zehra Sejdović, Zenko Kadrijević, Zlatko Jusufović, Zorica Kešelj, Zuhra Sinančević, Zulfo Čatović, Zhidas Daskalovski, Žaklina Živković, Žanko Spasov, Željko Marinković

I mnogi drugi...

7. Projekti, donatori i sredstva

PROJEKTI GRUPE 484 U 2008. GODINI

1. **Ka Beloj šengenskoj listi** – monitoring mape puta
2. **Zapadni Balkan - ka beloj Šengenskoj listi**
3. **Podrška procesu readmisijske kroz održivu reintegraciju povratnika iz Zapadne Evrope u Srbiju**
4. **Informacija o zemlji povratka: ključ za pomoći i savetovanje povratnika**
5. **Podrška institucionalnom i programskom razvoju Grupe 484**
6. **Zagovaranje za uključivanje interno raseljenih lica u tržište rada kroz aktivne mere politike zapošljavanja**
7. **Palilula naša kuća, integracija povratnika na osnovu sporazuma o readmisijsku i lokalnu zajednicu**
8. **Ljudi u readmisijski - Poboljšanje politika i praksi u Srbiji**
9. **Kontakt organizacije civilnog društva za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva**
10. **Zagovaranje na nivou Evropske Unije za održivi povratak u regionu**
11. **Ko kaže da ne možemo? - zagovaranje za jednakе mogućnosti zapošljavanja ranjivih grupa mladih**
12. **Jedinice NVO za praćenje, monitoring i podršku konsultativnog procesa izrade Strategije za mlade na lokalnom nivou**
13. **Migracije i razvoj: Stvaranje regionalnog tržišta rada i kretanja ekonomskih migranata kao odgovor na potrebe regionalnog tržišta**
14. **Korak bliže Evropi - osnaživanje volontera za promociju i primenu evropskih standarda na polju migracije**
15. **Zagovaračke inicijative civilnog društva**
– Zagovaranje za zakon o socijalnom stanovanju
16. **Ne prolazi ulicom bez traga** - zagovaračke inicijative za manjine

DONATORI - OBIM SREDSTAVA U 2008. GODINI

DONATORI	%	TROŠKOVI U 2008. EUR
EP/EC (AENEAS)/EIDHR	42.99	192,595.77
VRS/MOS/FSI/KOCD	14.86	66,571.61
BTD	9.62	43,103.45
MOTT	7.69	34,467.94
CCFD	6.70	30,025.00
ISC	5.88	26,330.19
VOLONTERI	3.01	13,490.00
UNDP	2.97	13,308.38
PRIVATNE DONACIJE	1.50	6,731.73
UNIDEA	1.42	6,356.31
CARITAS BELGIJA	0.96	4,315.52
ECRE	0.75	3,351.13
OSCE	0.68	3,037.50
NAB	0.56	2,529.65
MARA FONDACIJA	0.25	1,100.01
USCRI	0.14	643.95
UKUPNO	100.00	447,958.14
Strani donatori	80.62	361,164.80
Vlada Republike Srbije	14.86	66,571.61
Privatne donacije	1.50	6,731.73
Volonteri	3.01	13,490.00
UKUPNO	100.00	447,958.14